

שיר והודאה

קונה שמים וארץ

"גומל חסדים טובים" משום "קונה הכל"

חסד השי"ת בא בצורה של חסדים טובים, כיון ש"כל דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ס:) כל החסדים שאנו מקבלים מאתו יתברך הכל חסד, הכל טוב. בשמונה עשרה אנו אומרים: "גומל חסדים טובים וקונה הכל", ביאור הסמיכות של שני עניינים אלו היא שמחמת היותו "קונה הכל", לכן חסדי השי"ת הם חסדים טובים. משל למה הדבר דומה? אדם קונה מכונית ולאחר זמן נוצר קלקול. הוא חוזר לחנות שבה נמכרה לו המכונית, אך בעל החנות דוחה אותו בטענה: אני רק מוכר, פגמים שנוצרים לאחר זמן אינם באחריותי, רצונך לתקן את מכוניתך? לך למוסך. אך הקב"ה אינו כן, כי מאחר והוא מקיים בכל רגע את כל הבריאה ומחדש אותה, הריהו שולט על כולה מיניה וביה. העובדה שהשי"ת שולט על הכל, היא הגורמת שהחסדים הם טובים, שכן תמיד הוא ישלוט על כל הנפעל ממתנתו ותמיד יהיה בכוחו ובשליטתו לדאוג שאכן המתנה תהיה טובה. מאחר שהקב"ה "קונה הכל", על ידי שהוא יוצר הכל ושולט על הכל, אם כן ממילא כל החסדים שלו הם טוב.

רב פינקוס זצ"ל הגדה של פסח "תפארת שמשון"

נשמת כל חי

כיצד באמת מגיעים להכרה בחסדי הבורא? כמוכן על ידי התבוננות, מחשבה "כל הנשמה תהלל י-ה". כשאדם מביט סביבו, הוא משתומם על החסדים הקבועים שגומל עמו הבורא "ואתה מחיה כולם" "מתיר אסורים", וכן הלאה. מי שיוכל להביא את האדם להכרה בחסד ה', זו התפילה. שמעתי פעם מרבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, כי פעם הראשונה שבא לוילנא הוא הגיע בשעת לילה מאוחרת למלון וביקש חדר ללינה. בעברו בפרוזדור, שמע מאחד מהחדרים קול בכי. הוא ניגש לראות מי זה שבוכה באמצע הלילה, וראה שם יהודי זקן אומר "נשמת כל חי...", כאשר הוא מתרגם כל קטע לאידיש ובוכה. זה היה ביום חול רגיל, והוא עומד מרותק למראה היהודי הזה, לא יכול היה לזוז מהדלת לנוכח המחזה המפעים. הוא בקושי נרדם בלילה, ומיד בבוקר, ניגש אל בעל המלון, והתענין לדעת מי זה אותו יהודי מבוגר בחדר הזה. בעל המלון אמר לו שמדובר ברבי ישראל מאיר מראדין, החפץ חיים. אם נתחזק מעט בתפילה, לא רק ב'נשמת', אלא בכל קטע וקטע מפסוקי דזמרה, אם נשים לב למה שאנו מתפללים, תהיה תפילה אחרת. החפץ חיים היה אומר: כי כאשר פורצת שרפה, מביאים מים ושופכים על האש. אבל כאשר יש שרפה גדולה מאוד, שופכים מים על

מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא.

"מה אשיב לה'", אין לי מה להשיב לה' על הטובות עמי, כל מה שאעשה כדי להביע את תודתי להקדוש ברוך הוא, לא יהיה מספיק, כי "כל תגמולוהי עלי", הכל יהיה רק למען עצמי. אם אומר פרק תהלים או אלמד עוד דף גמרא, יהיה זה טוב עבורי, וכך גם אם אערוך סעודת הודיה, אבל מה אוכל להשיב לה'? אומר דוד המלך, ישנו דבר אחד בלבד: "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא". כידוע כל התורה הקדושה היא שמותיו של הקדוש ברוך הוא, ממילא אקרא "בשם ה'", אשתדל ללמוד עוד תורה זוהי התורה היחידה שניתן לומר להקב"ה. מי שלומד שיוסף בלימודו, ומי שלא לומד שיתחיל ללמוד. כמה ללמוד? אין לזה גבול.

הגדה של פסח "נמתוך האור"

כל הנשמה תהלל י-ה הללוי-ה

הודאה על כל נשמה ונשימה

פסוק זה, החותם את המזמור הזה ואת כלל מזמורי פסוקי דזמרה, הוא עיקר העיקרים. המדרש (בראשית רבה יד. ט) לומד מן הפסוק הזה: על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא. אין אדם שאין לו קשיים, נסיונות והתמודדויות, כל אחד והקשיים שלו. האחד מתמודד עם בעיות שלום בית, השני מסובך בחובות, השלישי לא רואה נחת מהילדים, ה' ישמור. מה עושים? מתלוננים. זו התגובה הטבעית של האדם. אומרים חז"ל, אל תלונן. אתה נושם? תודה להקב"ה, תודה לו על כל מה שיש. ריבוננו של עולם תודה רבה על כל מה שנתת לי. כל אחד רואה את הצרות של עצמו. כשאדם מתמודד עם קושי כלשהו, הוא ממוקד בקושי הפרטי שלו. הצרה שלו תופסת את כל כולו, והוא לא מסוגל לראות את כל הטוב שהקב"ה מרעיף עליו. כשאדם שקוע בעצמו, קשה לו לראות את הצרות של האחרים. נדמה לו שהצרות שלו הן הקשות ביותר. אין לו המבט הנכון לשפוט את הדברים, לקבל פרופורציות נכונות.

אמר לי אחד מגדולי הצדיקים, שמקובל מפי אביו, ואביו מפי אביו, עד הבעל שם טוב הקדוש, שלעתיד לבוא הקב"ה יקח חבל ויתלה עליו את כל הצרות של בני אדם, וכל אחד יאמר: הצרה שלי הכי קטנה. לפעמים הצרה שיש לאדם היא בעצם הצלה גדולה עבורו. הוא עצמו אינו יודע, אבל לעתיד לבוא יתברר לו שהיסורים שהיו לו בעולם הזה כפרו וזיכו אותו, והם הביאוהו לחיי העולם הבא.

ספר "עבודה שבלב"

הלכה: יולדת

כתב הביאור הלכה (סי' קלו ד"ה בשבת): יש לקרוא לתורה את אבי הילד בשבת כששאתו בריאה והולכת לבית הכנסת. אבל אם היא חולה ואינה יכולה לילך, אינו חיוב עד שתלך. ואם הוא מ' יום לזכר או שמונים לנקבה, הוא חיוב אף שאינה הולכת, דהוא זמן הבאת הקרבן. בשבת כששאתו הולכת לבית הכנסת, והיינו בין לבן או בין לבת, הוא קודם לכל החיובים, חוץ מהחתן בשבת שמזמרין, והנער שנעשה בר מצוה.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "תורת היולדת"

פתגם: לעיתים לא לעשות, זה המעשה שיש לעשות
ספר "שמחה"

חקירה: לווייתן

הוא דג הים, או חיית הים, תנינים. (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"ג ד"ה לווייתן). ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: מזכיר נשכחות

פלני ביקש מחבירו מידע, שהיה חשוב לו לעניניו האישיים. הנשאל בידעו עד כמה המידע הזה חשוב לשואל, העמיד פנים ששכח הכל, ורק לאחר שהלה העניק לו סכום כסף הגון, נזכר פתאום בפרטים שביקש לדעת. העיר הלה ואמר: כך אתה מפרש, כפי הנראה מה שאנו אומרים ב"ונתנה תוקף" וסופר ומונה כל הנשכחות, רק לאחר שסופרים ומונים לידך את המצלצלים אתה זוכר פתאום את כל הנשכחות.

ספר "חד וחלק" חלק ד' (דף פא)

מזל טוב לבני יחניאל ולאשתו רות ואוריליה
שמחה על לידת הבת שיזכו לגדלה לאהבת התורה

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה, מאיר בן גבי זווירה, סשא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רבקה בת ליזה, ריש'רד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח. יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

המקומות שעדיין לא נשרפו, כדי שהאש לא תאחז בהם. כיום זה מצב של שרפה גדולה, וה"חפץ חיים" אמר שצריך לשפוך את המים על המקומות שעדיין לא נשרפו, על בני התורה היקרים, היודעים כי התפילה היא מהדברים העומדים ברומו של עולם. אם נתפלל כראוי ונשמע מה שאנו אומרים 'מתיר אסורים', 'פוקח עורים' 'זוקף כפופים', נרגיש את חסדי ה' ונראה ישועות בכל הענינים.

הגדה של פסח "יחי ראובן"

חובה להודות על כל טובה

כתב בספר "שם דרך": הבה נראה כמה גדול החיוב לא לשכוח להודות להקב"ה על כל טובה, ולו הפעוטה ביותר. כתוב במדרש (ב"ר עג. ח): שרחל קראה את שם בנה יוסף על שם "ותאמר אסף אלוקים את חרפתי" (בראשית ל): כל זמן שאין לאשה בן אין לה במי לתלות סרחונה, משיש לה בן תולה בו. מי שבר כלי זה? בנך! מי אכל תאנים אלו? בנך! ולכאורה מדרש אגדה זה תמוה עד מאוד, היעלה על דעת, שכל ההודאה שמצאה לנכון להודות להקב"ה כאשר זכתה לבן, היא: "על שיש לה במי לתלות סרחונה". אתמהה. ביאור הדברים נראה על פי מה שאמר הסבא מסלבודקא זצ"ל, הנה בין הברכות הראשונות בברכות השחר אומר האדם בבוקר את הברכה "הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה". ותמוה מה כל כך חשובה לאדם נתינת מעט בינה לתרנגול שעל ידו יודע להבחין בין יום ובין לילה ועל כך מברכים. וביאר הסבא זצ"ל לפי הגמרא (ברכות נט:): מה מברכים על הגשם? אמר רב יהודה: מודים אנחנו על כל טיפה וטיפה שהורדת לנו. והיינו שמחובתו של האדם להודות לבורא עולם על כל דבר ודבר שנותן לו בחסדיו הגדולים, ולו על הדבר הפעוט ביותר, ולכן חובה להודות ולשבח להקב"ה על כל טיפה וטיפה של גשם. ומכאן, שעל "שכל האדם" שהוא דבר כה יקר וחשוב, ודאי שיש להודות על כל טיפה וטיפה "בינה ודעת" שנתן בבריאה. "טיפת בינה" הקטנה והמועטת ביותר בבריאה היא, "בינת השכוי" שיודע להבחין בין יום ובין לילה.

ומעתה מבוארים היטב דברי המדרש. רחל אמנו בבואה לקרוא שם לבנה הנולד לה, ובליבה מפעם רגש הכרת תודה להקב"ה על הזכות הגדולה שנפלה בחלקה להעמיד אחד מהשבטים, אף "יוסף הצדיק"! באותה שעה גדולה רווית רגש, אין היא שוכחת ומסירה מליבה אף רגשות ההודיה על הדברים הפעוטים ביותר שיתרחשו כתוצאה מלידת יוסף, והם: כל זמן שאין לאשה בן אין לה למי לתלות סרחונה, משיש לה בן תולה בו. זהו מוסר גדול ונוקב לאדם. בשעה שמודה לה' על חסדיו הגדולים שעושה עמו בכל שעה ושעה, חלילה לו מהסיר מליבו את אותם חסדים קטנים, ויש לו להודות ולשבח לבורא עולם אף עליהם.

ספר "אוצרות התורה מזמור לתודה, ברית מילה, פדיון הבן

